BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm001126

Dane szczegółowe

Właściciel:	**rwb**
Kraj:	**Polska**
Okres historyczny:	**II Rzeczpospolita (Polska)**
Znaleziono:	**b.d.**
Materiał awersu:	**mosiądz**
Materiał rewersu:	**mosiądz**
Wykończenie:	**brak**
Sygnowanie:	**MARS**
Wytwórca:	**GRABSKI Br. (Łódź)**
Średnica:	**25.0 mm**
Typ uszka:	**drut**
Rant:	**●-|-**
Profil:	**((- dwuwarstwowy, wypukło-wklęsły**

Występujące elementy

- korona [zamknięta]
- tarcza

Przeznaczenie

- urzędniczy

Ostatnia aktualizacja: **2017-10-24 13:13**

Opis guzika btrm001126

Polski guzik urzędniczy z okresu II RP
© *buttonarium.eu*

Awers przedstawia tarczę herbową, na której widnieje polski herb Lwowa, powyżej herbu umieszczono koronę zamkniętą, po bokach, na szarfach powinien znajdować się napis: SEMPER FIDELIS, czyli *Zawsze wierny*, poniżej dwa wieńce wawrzynowe oraz Krzyż Virtuti Militari, całość umieszczono na gładkim tle, na obrzeżu guzika znajduje się pojedynczy, wypukły rant.

Ciekawostka
W sierpniu 1920 rok oddziały Armii Czerwonej nacierały na Lwów i dzięki męstwu jego mieszkańców, a zwłaszcza Orląt Lwowskich, zostały zatrzymane. Po zakończeniu walk, w dowód uznania bohaterstwa mieszkańców Lwowa, marszałek Józef Piłsudski odznaczył miasto Krzyżem Virtuti Militari.

Ciekawostka
Tarcza herbu miejskiego była najczęściej zwieńczona koroną typu muralis, ilość baszt określała rangę (wielkość) miasta:

- miasta mniejsze - trzy baszty,
- miasta większe - cztery baszty,
- miasta stołeczne - cztery lub pięć baszt.

Rewers sygnowany: GAT. MARS B.GRABSKI ŁÓDŹ.

Przeznaczenie i datowanie
Guzik mógł należeć do urzędnika magistratu (urząd miasta), ale równie dobrze do funkcjonariusza służb miejskich lub pracownika spółki komunalnej.

Źródła
- Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska
- Podobne guziki na stronie Исторические пуговицы
- Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999
- Kustowski W. - POLSKIE GUZIKI REGULAMINOWE NIEWOJSKOWE od 1918 roku, Kraków 2014
- Wikipedia.pl - Corona muralis
- Wikipedia.pl - Herb Lwowa
- Wikipedia.pl - Herb miejski
- Wikipedia.pl - Magistrat
- Wikipedia.pl - Order Virtuti Militari
- www.ngw.nl/heraldrywiki/index.php - Poland, Polish Counties

Wytwórca: GRABSKI Br. (Łódź)

Bronisław Grabski (1891-1969), w 1921 roku założył zakłady przemysłowe produkujące m.in. guziki. Zakłady te mieściły się w Łodzi na ul. Zakątnej 59/61. Grabski był jednym z głównych producentów guzików dla Wojska Polskiego w okresie II Rzeczypospolitej (ok. 40 mln. szt.), artykułów strzeleckich, wyszkoleniowych, sprzętu do konserwacji broni, artykułów grawerskich (odznaki), artykułów fibrowych i skórzanych, hafciarskich i pasmanteryjnych oraz wszelkiego ekwipunku mundurowego i taborowego.

Ciekawostki
● W *Spisie abonentów Sieci telefonicznych Państwowych i Koncesjonowanych w Polsce (z wyjątkiem m. st. Warszawy) na 1939 r.*[1], na stronie 946 podano adresy i numery telefonów Bronisława Grabskiego:
- do zakładu: ul. Pogonowskiego 59/61, tel. 1 38 53
- mieszkania: ul. Kopernika 6, tel. 1 61 83[2].
● W 1936 roku zmieniono nazwę ulicy z Zakątnej na ulicę kapitana Stefana Pogonowskiego[3] - bohatera wojny polsko-radzieckiej 1920 roku. W 1945 roku, z powodów politycznych, musiano powrócić do nazwy Zakątna, ale za to w 1993 roku ponownie przywrócono nazwę kpt. Pogonowskiego[4].
● Oprócz sygnatur, na rewersie pojawiał się niekiedy rok produkcji (poniżej uszka), czasami był to pełny rok (np. 1934), a czasami tylko dwie ostatnie cyfry (np. 39). Powyżej uszka umieszczano kolejny numer matrycy - najczęściej w lustrzanym odbiciu.
● Na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Miejskiej Komisji do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw na m. Łódź z dnia 25 października 1946 r. ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Zarządu Miejskiego w Łodzi Nr. 10, poz. V. z dnia 18 grudnia 1946 r. zakłady Bronisława Grabskiego przeszły na własność państwa[5], po jakimś czasie przemianowano je na Łódzkie Zakłady Przemysłu Guzikarsko-Galanteryjnego. Początkowo używano starych matryc rewersów, co za tym idzie na guzikach widniały jeszcze sygnatury Grabskiego, później zmieniono sygnatury na ŁZG wraz z kolejnym numerem matrycy - najczęściej w lustrzanym odbiciu (patrz: ŁZG)

Źródła
- [1] Spis abonentów Sieci telefonicznych Państwowych i Koncesjonowanych w Polsce (z wyjątkiem m. st. Warszawy) na 1939 r.
- [2] Pozycja [1] - strona 946

[3] Wikipedia.pl - Stefan Pogonowski
[4] Wikipedia.pl - Polesie (dzielnica Łodzi)
[5] MONITOR POLSKI. Dziennik urzędowy RP. Warszawa, dnia 30 kwietnia 1948 r. - strona 6, pozycja 246
Polskie guziki wojskowe w XX wieku - Katalog z wystawy, Elbląg 1988

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.
Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. ***Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 08:38**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.11.27